

Konsumenterna säger nej till slam

Debatt Svenskt
Vattens
debattartikel i

ATL den 28 april innehöll en rad felaktiga uppgifter som Sveriges konsumenter i samverkan vill bemöta:

Fosfor: Det är fosfor som ska återföras. Det är inte allsköns avfall från industrisamhället man avser med riksdagsbeslutet. Fosfor utgör cirka 3 procent av slammet, medan enbart metallavfall utgör 9 procent. Ungefär 85 procent av slammets innehåll kommer inte från urin och avföring.

Den som vill måna om fosforåterföringen och minska behovet av konstgödsel, ska i första hand se till att djurgårdarnas (rena) fosfor återförs till foderodlingarna. Det sker inte i dag, utan man bygger upp fosforringar runt djurgårdarna.

Det finns cirka fem gånger mer fosfor i djurgödseln än i slammet.

Svenskt Vatten har kraftigt överdrivit fosforfrågan för att få ut sitt slam. Det finns enorma fosfortillgångar på jorden.

Då är de höga kadmiumhalterna i allt slam ett betydligt större, akut samt avgörande problem.

Livsmedlen förorenas: Att kemikalierna i slammet hamnar i livsmedlen råder det ingen tvekan om. Naturvårdsverket säger i rapport (3260) att EPA (amerikanska naturvårdsverket) konstaterar att åtskilliga studier har visat att "många organiska ämnen verkligen kan tas upp av växter från jord".

Att påstå att detta inte har någon "hälso- och miljö-

Slam på åkermark är inte bara riskabelt, det gör också att argumentet att köpa svenskt försvinner, hävdar debattskribenten.

FOTO: JANNE ANDERSSON

påverkan" är en subjektiv värdering som ska ifrågasättas och inte accepteras.

Slam får innehålla upp till 72 milligram kadmium per kilo fosfor, medan källseparerad urin innehåller 0,7 milligram. Det vill säga ett års spridning av slam vid godkänthetsgränsen sprider lika mycket kadmium som hundra års spridning av källseparerad urin.

Detta ska inte accepteras av vare sig jordägare eller livsmedelskonsumenter.

Ska vi som konsumentorganisation tvingas bevisa att svenska livsmedel innehåller en rad föroreningar för att få bort slammet från odlingsmarken?

Certifieringen en partsinlaga:

Detta är det kanske mest stötande med certifieringen – slamspridaren själv har utformat systemet. Kan vilken avfallssektor som helst i samhället utforma "certifieringsregler", så man får tillgång till jordbruksmarken för kvittblivning?

Världens renaste jordbruk:

Att man i andra länder sprider slam ska ses som ett missförhållande. Vill man att svenskt jordbruk ska vara "renast i världen" och uppmuntra till köp av svenska livsmedel, ska man inte ta dåliga exempel som förebilder. Argumentet för att köpa svenska livsmedel försvinner annars.

Det har nyligen visat sig att certifieringen närmast är ett luftslott. Vi har fått beskedet från Svenskt Vatten att det saknas gränsvärden i slammet för alla de allvarliga miljögifterna, läkemedelsresterna, hormonerna, radioaktiva ämnen, toxiska metaller i datorer, smittämnen etc.

Ni som läser detta och följer vår kamp för rena livsmedel, stöd oss!

Konsumenter kräver omgående att slamspridningen upphör! Det är inte längre en slamfråga, det är en konsumentfråga.

Bengt Ingerstam
Ordförande i Sveriges
konsumenter i samverkan

Ett riktigt bredband är landsbygdens chans

Debatt Om fyra år kommer företag och hushåll behöva en fem gånger så hög bredbandskapacitet som vad vi anser oss behöva i dag.

Om det byggs en ny infrastruktur för att tillmötesgå detta behov, så ger

sannolikt är det så, att ett område som inte får tillgång till bredband med hög kapacitet kommer vara lika chanslöst som om en bygd i dag blev av med sitt elnät.

Hittills har befintligt telenät och trådlösa komplement kunnat försörja de flesta med

vanligaste tjänsterna. Därmed diskvalificeras stora delar av dagens bredbandsteknik på landsbygd och i mindre orter.

Bredband 2013 föreslog ett statligt stöd på tre miljarder kronor som skulle kompletteras med lika mycket från regioner, kommuner och

förutsättningar att bedriva sin verksamhet och ta del av information, som de som bor i städerna. Den teknik med högst kapacitet är fiberoptik, men även annan teknik kan finnas som komplement. Ett riktigt höghastighetsnät skapar förutsättningar för